

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 4755
Ημερομ. Κατάθεσης: 18/4/2022

ΧΑΡΗΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αθήνα, 18.04.2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

ΘΕΜΑ: Αναγκαιότητα κατάργησης του άρ. 18 ν. 3863/2010 και αναδρομική εφαρμογή του Ν. 4387/2016, στους «παλαιούς ασφαλισμένους» του πρώην Ε.Τ.Α.Α. με παράλληλη ασφάλιση στον Ο.Α.Ε.Ε. έως την 31^η.12.2016.

Οι συνεχείς αλλαγές στο ασφαλιστικό σύστημα και ειδικότερα σε ότι αφορά στην κύρια ασφάλιση, ήδη από το 2010 (ν. 3863/2010) και μέχρι τις πιο πρόσφατες τροποποιήσεις του 2020 (Ν. 4670/2020), έχουν επιφέρει σύγχυση στους ασφαλισμένους, επιτείνοντας το αίσθημα ανασφάλειας, κυρίως ως προς την δημιουργούμενη εντύπωση της ισχύος δύο παράλληλων μοντέλων ασφάλισης.

Πιο συγκεκριμένα με το άρ. 18 παρ. 3 του ν. 3863/2010 προβλέφθηκε, ότι «Όσοι ασφαλίστηκαν σε οποιονδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο πριν την 01.01.1993 και είναι κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ασφαλισμένοι στον κλάδο κύριας σύνταξης του Ε.Τ.Α.Α., υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Οργανισμού Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.), εφόσον ασκούν δραστηριότητα, που υπάγεται στην ασφάλιση του Οργανισμού και δεν είναι συναφής με την επαγγελματική ιδιότητα για την οποία υπάγονται στην ασφάλιση του Ε.Τ.Α.Α. Σε περίπτωση αμφισβήτησης της συνάφειας της επαγγελματικής δραστηριότητας με την επαγγελματική ιδιότητα, η αμφισβήτηση επιλύεται με

απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ύστερα από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης (Σ.Κ.Α.)».

Σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη, οι ασφαλισμένοι στο Ε.Τ.Α.Α. με παράλληλη δραστηριότητα, το αντικείμενο της οποίας δεν ήταν συναφές προς το αντικείμενο της κύριας ασφάλισης, είχαν την υποχρέωση παράλληλης ασφάλισης και στον Ο.Α.Ε.Ε., ενώ για την επίλυση τυχόν αμφισβήτησης της συνάφειας, αρμόδιο ήταν το Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλισης. Ως εκ τούτου, προέκυπτε, βάσει των ανωτέρω, η υποχρέωση καταβολής των εκάστοτε εισφορών, αυτοτελώς, σε κάθε Ταμείο (π.χ. Ε.Τ.Α.Α.- ΤΣΜΕΔΕ και Ο.Α.Ε.Ε.- Ταμείο Εμπόρων).

Ως προς το περιεχόμενο της *συνάφειας* και εξαιτίας του γεγονότος, ότι προέκυψαν σοβαρά ζητήματα ερμηνείας εκδόθηκε η υπ' αριθ. 79/2010 εγκύκλιος, με την οποία διευκρινίστηκε, ότι εξακολουθούν να απαλλάσσονται από την ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε. οι «*παλαιοί ασφαλισμένοι*» του πρώην ΤΣΜΕΔΕ, των οποίων η υπακτέα στον Οργανισμό δραστηριότητα είναι συναφής με την ιδιότητα του μηχανικού (π.χ. μέλος κατασκευαστικής εταιρείας).

Ακολούθως, με την υπ' αριθ. 17/2011 εγκύκλιο, έγινε γνωστό ότι κριτήριο της συνάφειας του επαγγέλματος με την ιδιότητα του μηχανικού, υγειονομικού ή νομικού, αποτελεί το γεγονός ότι η δραστηριότητα εμπίπτει στον κύκλο των επιστημονικών ενασχολήσεων του ενδιαφερομένου και δεν μπορεί να ασκηθεί σε καμία περίπτωση από κάποιον τρίτο, χωρίς το ανάλογο επιστημονικό υπόβαθρο. Με την ίδια εγκύκλιο διευκρινίστηκε, ότι στις περιπτώσεις των εταιρειών που ο σκοπός τους επεκτείνεται και σε δραστηριότητες, οι οποίες δύναται να ασκηθούν και από τρίτους, χωρίς να έχουν την ανάλογη επιστημονική κατάρτιση, τότε δεν υφίσταται συνάφεια της δραστηριότητας με την ιδιότητα του ενδιαφερόμενου μηχανικού, υγειονομικού ή νομικού, που τυγχάνει να είναι μέλος της εταιρείας.

Κατά συνέπεια, οι παλαιοί ασφαλισμένοι του πρώην ΤΣΜΕΔΕ, οι οποίοι δραστηριοποιούνται ατομικά ή ως μέλη εταιρειών, με αντικείμενο δραστηριότητας κατασκευαστικές εργασίες, δεν υπάγονται για τη δραστηριότητά τους αυτή στην ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε.

Περαιτέρω, με την υπ' αριθ. 56/2012 εγκύκλιο, διευκρινίστηκε ότι στις περιπτώσεις στις οποίες, στο σκοπό της εταιρείας περιλαμβάνεται δραστηριότητα, για την οποία τα ασκούντα αυτήν πρόσωπα υπάγονται στην ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε. ερευνητέα κάθε φορά είναι η πραγματική άσκηση της δραστηριότητας αυτής, η οποία προκύπτει από τη βεβαίωση της Δ.Ο.Υ. περί έναρξης εργασιών του νομικού προσώπου και δεν αρκεί το γεγονός ότι περιλαμβάνεται στο σκοπό της εταιρείας. Εάν η δραστηριότητα αυτή δεν περιλαμβάνεται σε εκείνες που έχουν ενεργοποιηθεί στη Δ.Ο.Υ., τότε δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις ασφάλισης.

Στη συνέχεια, με τη θέση σε ισχύ του Ν. 4387/2016, εισήχθη νέο μοντέλο ασφάλισης, με το οποίο καθιερώθηκε ένα ενιαίο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, το οποίο, σε ότι αφορά στην άσκηση παράλληλης δραστηριότητας, μετακύλησε το κέντρο βάρους από την παράλληλη ασφάλιση στην παράλληλη απασχόληση.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 1 Ν. 4387/2016, προβλέπεται ότι «*Ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, για τους οποίους προκύπτει βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων, όπως ίσχυαν έως την έναρξη του παρόντος νόμου, υποχρεωτική ασφάλιση σε δύο ή περισσότερους πρώην φορείς ή τομείς ασφάλισης, που εντάχθηκαν στον e- Ε.Φ.Κ.Α., καταβάλουν για κάθε αναληφθείσα επαγγελματική δραστηριότητα, τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές, όπως καθορίζονται από τον παρόντα νόμο*», ενώ σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου «*Τα πρόσωπα της παρ. 2, παλαιοί ασφαλισμένοι κατά την έννοια του ν. 2084/1992 (Α' 165), για τους οποίους υπολογίζονταν και καταβάλλονταν εισφορές σε δύο ή περισσότερους ενταχθέντες στον e-Ε.Φ.Κ.Α. πρώην φορείς, τομείς, κλάδους ή λογαριασμούς έως 31.12.2016, υποβάλλουν στον e-Ε.Φ.Κ.Α., μέχρι τις 31.12.2022, δήλωση επιλογής φορέα και καταβολής εισφορών, την οποία κοινοποιούν στον εργοδότη τους*».

Από τα ανωτέρω, προκύπτει ευθέως, ότι για τον χρόνο ασφάλισης έως την 31.12.2016, ίσχυε **η παράλληλη ασφάλιση**, υπό την έννοια ότι τα χρονικά διαστήματα σε περισσότερους φορείς, θεωρούνται διακριτοί, αυτοτελείς χρόνοι κύριας ασφάλισης.

Αντιθέτως, μετά τη σύσταση και λειτουργία του e-ΕΦΚΑ από την 01^η.01.2017, δεν υφίσταται πλέον παράλληλη ασφάλιση, αφού υπάρχει μόνο ένας Φορέας Κύριας Ασφάλισης, αλλά μόνο **παράλληλη απασχόληση** για τα χρονικά διαστήματα για τα οποία έχουν καταβληθεί περισσότερες της μιας ασφαλιστικές εισφορές στον e-ΕΦΚΑ. Τα διαστήματα αυτά θεωρούνται ως ένας ενιαίος χρόνος ασφάλισης για κύρια σύνταξη¹.

Ως εκ τούτου, καθίσταται προφανές, ότι παρά τις εξαγγελίες για οριστική ενοποίηση του ασφαλιστικού συστήματος, στην πραγματικότητα, δημιουργείται διαχωρισμός μεταξύ των ασφαλισμένων, με χρόνο ασφάλισης έως την 31^η.12.2016, που ίσχυε η παράλληλη ασφάλιση και εκείνων με χρόνο ασφάλισης από 01.01.2017, για τους οποίους ισχύει το μοντέλο της παράλληλης απασχόλησης.

Η εν λόγω διαφοροποίηση έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία κλίματος ανασφάλειας, καθώς προκύπτουν ασφαλισμένοι δύο ταχυτήτων. Παράλληλα, τίθεται το ζήτημα καταστρατήγησης της αρχής της ισότητας, εξαιτίας του γεγονότος ότι η διατήρηση σε ισχύ των δύο μοντέλων ασφάλισης, θέτει αδικαιολογήτως σε δυσμενέστερη θέση τους «παλαιούς» ασφαλισμένους, έναντι των «νέων», καθώς οι πρώτοι καλούνται να καταβάλουν αναδρομικά τις οφειλές, προς τον εκάστοτε φορέα για τη δραστηριότητα που ανέπτυξαν εκ παραλλήλου με την κύρια απασχόληση, για την οποία ήταν ήδη ασφαλισμένοι στο πρώην Ε.Τ.Α.Α. Το γεγονός, μάλιστα, ότι ασφαλισμένοι στο πρώην ΤΣΜΕΔΕ με παράλληλη δραστηριότητα μέσω εταιρειών ουδέποτε, κατά το στάδιο έναρξης της εν λόγω δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ., ενημερώθηκαν για την υποχρέωσή τους να ασφαλιστούν και στο πρώην Ταμείο Εμπόρων και μετέπειτα Ο.Α.Ε.Ε. –καθώς ο παράγοντας της συνάφειας μεταξύ των αντικειμένων δραστηριότητας προέκυψε σε χρόνο μεταγενέστερο, ήτοι το 2010, με τη θέση σε ισχύ του ν. 3863/2010-, θέτει υπό αμφισβήτηση την αρχή της χρηστής διοίκησης αλλά και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθώς ειδικά ως προς το ζήτημα της

¹ Βλ. υπ' αριθ. 50/16.11.2020 εγκύκλιο της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων, Διεύθυνσης Νομοθεσίας και Συντονισμού Συντάξεων, Τμήμα Νομοθεσίας Συντάξεων Διαδοχικής Ασφάλισης με θέμα: «Εφαρμογή του άρ. 19 του ν. 4387/2016, όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 26 του Ν. 4670/2020 περί διαδοχικής ασφάλισης», όπου προσδιορίζεται το περιεχόμενο της έννοιας της παράλληλης ασφάλισης και της παράλληλης απασχόλησης.

συνάφειας, η εν λόγω ρύθμιση όχι μόνο παράγει δυσμενέστερα για τον ασφαλισμένο αποτελέσματα, αλλά επιβάλλει την νομοθετική παρέμβαση, για την αποκατάσταση της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

1. Προτίθεται η κυβέρνηση να προβεί σε κατάργηση της διάταξης του άρ. 18 παρ. 3 του ν. 3863/2020, ώστε οι ρυθμίσεις του Ν. 4387/2016 (με τις τροποποιήσεις που επέφερε ο Ν. 4670/2020), να καταλαμβάνουν αναδρομικά και τους έχοντες χρόνο ασφάλισης έως την 31^η.12.2016;

Ο ερωτών Βουλευτής
Χάρης Καστανίδης